

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 32P/25/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116221599
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hanzlíková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2116221599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Janou Hanzlíkovou vo veci navrhovateľky maloletá F. dieťa rodičov: P. zastúpená pre toto konanie kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Hlohovec a ďalšieho účastníka H., o povolenie uzavrieť manželstvo, takto

r o z h o d o l :

1. Súd návrh **z a m i e t a** .
2. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Maloletá sa podaným návrhom domáhala povolenia uzavrieť manželstvo s H., s ktorým má známosť, z ktorej očakávajú narodenie dieťaťa.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, konal v neprítomnosti kolízneho opatrovníka, ktorý sa ospravedlnil, písomne sa vyjadril a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a zistil nasledovný skutkový stav:

3. Maloletá navrhovateľka v konaní uviedla, že žiada, aby jej súd povolil uzavretie manželstva s Pl. na tom základe, že s menovaným majú vzťah, majú sa radi a očakávajú narodenie dieťaťa, s predpokladaným termínom pôrodu 21.3.2017. S Pl. sa pozná dva roky, hrali spolu futbal, chodia spolu asi rok a pol, intímne sa stýkajú rok. Asi trištvrte roka býva u neho v domácnosti, býva tam aj jeho mama, otec a brat. H. pracuje. Chodila na strednú odbornú školu v Hlohovci a školu nechala, lebo otehotnela, aby ju niekto nebuchol. Školu si skončí externe, keď bude mať dieťa tri alebo štyri roky. Od času, odkedy otehotnela, už podľa nej je úplne normálna a je už schopná sa postarať o dieťa. V minulosti skúšala užívať omamné látky pervitín a marihuanu. Bolo to iba raz a kurátorka ju poslala na testy a bolo to negatívne. Raz sa predávkovala liekmi, lebo bola opitá a bola agresívna, mala skrat a nervy. Pokiaľ chodila do školy, chodila tam málo, lebo tri učiteľky boli na ňu zasadené. Na opravné skúšky nešla, lebo mala prehliadku u gynekológa. Nepýtala sa, či sa prehliadka dá presunúť. Pri starostlivosti o dieťa jej budú pomáhať jej aj priateľovi rodičia. Ak bude v ústave, syn bude vyrastať bez otca. Termín svadby ešte nemá.

4. Matka navrhovateľky s návrhom súhlasila. Uviedla, že H. pozná dva roky, odkedy začali spolu chodiť. Vedela aj o tom, že začali spolu žiť aj intímne, aj keď to neschvaľovala. Hovorila o antikoncepcii, ale bolo to zbytočné. Je pravdou, že mala s dcérou výchovné problémy a sama žiadala, aby bola umiestnená do zariadenia. Dcéra ju nerešpektovala, keď jej niečo vytkla, išla k babke alebo otcovi, s ktorým sú rozvedení. Dcéru kazil kolektív vonku. V škole mala vynechané hodiny, aj vymeškala. Dcéra býva u priateľa, navštevujú sa, odkedy je tehotná, tak sa zmenila. Dcéra by chcela byť aj u nej, ale pre sociálnu

pracovníčku je nevyhovujúca. Je pravdou, že navrhovateľka otehotnela v čase, kedy utiekla z domu. S s dieťaťom jej pomôže.

5. Otec s návrhom súhlasil. Uviedol, že s dcérou je v kontakte asi tri krát do mesiaca. V období problémov s navrhovateľku s ňou v kontakte nebol, dozvedel som sa to až od sociálnej kurátorky. O jej vzťahu sa dozvedel asi pred pol rokom. Nezaujímal sa, či je to známosť intímna. Žije s priateľkou. V prípade potreby je ochotný pomáhať dcére s dieťaťom. Myslí si, že je schopná sa o dieťa postarať.

6. Ďalší účastník H. uviedol, že žiada, aby súd návrhu vyhovel. Navrhovateľku pozná dva roky. Intímne sa stýkajú asi rok. Spočiatku používal ochranu, neskôr nie. Býva u rodičov, kde majú vytvorené podmienky. Pokiaľ mala navrhovateľka aj výchovné problémy, snažil sa jej pomáhať, ale kurátorka stále do niečoho rýpala. Navrhovateľka sa jej bála, lebo ju chcela dať stále do ústavu. Vie, že v minulosti navrhovateľka užívala trávu, ale to je dávno. Nevie, prečo nechodila riadne do školy. U nich býva takmer rok.

7. Kolízny opatrovník s návrhom nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení poukázal na nariadené neodkladné opatrenie, ktorým má byť maloletá odovzdaná do RC Zlaté Moravce z dôvodu výchovných problémov. Maloletá nie je osobnostne zrelá na to, aby uzavrela manželstvo a vedela sa postarať o dieťa, sama má problémy so správaním. Je v jej záujme, aby istý čas zotrvala v reedukačnom centre, kde bude mať zabezpečené stabilné prostredie a naučí sa zručnostiam a schopnostiam postarať sa o dieťa a o úprave rodinných a sociálnych pomerov by sa vrátila do rodinného prostredia.

8. Podľa § 11 ods. 1 Zák. o rodine manželstvo nemôže uzavrieť maloletý. Súd môže v súlade s účelom manželstva výnimočne povoliť uzavretie manželstva maloletému staršiemu ako 16 rokov. Bez povolenia súdu je manželstvo neplatné.

9. Podľa § 87 ods. 1 CMP konanie o povolenie uzavrieť manželstvo sa začína len na návrh, podľa odseku 2 návrh podáva osoba, ktorá môže manželstvo uzavrieť iba s povolením súdu. Podľa § 88 CMP navrhovateľ má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu. Podľa § 89 CMP účastníkmi konania o povolenie uzavrieť manželstvo sú tí, ktorí chcú uzavrieť manželstvo a ich zákonní zástupcovia.

Zákon bližšie neuvádza dôvody, ktoré je možné považovať za také závažné, aby odôvodnili výnimočné rozhodnutie, akým je povolenie uzavrieť manželstvo neplnoletému staršiemu ako 16 rokov. Ide o také dôvody, ktoré majú význam nielen z hľadiska osobných záujmov snúbencov, ale zodpovedajú aj ostatným záujmom. Musia byť zistené také vlastnosti snúbencov, ktoré odôvodňujú predpoklad, že založenie manželstva bude harmonické, trvalé a pevné. Snúbenci musia svojou telesnou a duševnou vyspelosťou, svojím doterajším životom, povahovým vlastnostiam, dávať záruku, že ich manželstvo bude plniť svoje funkcie. Za taký dôležitý dôvod nie je možné považovať len tehotenstvo maloletej /R NS ČR 30/1976/. Nie je v súlade s účelom manželstva - založiť rodinu a riadne vychovávať deti, aby ho uzatvárali osoby nedostatočne psychicky a fyzicky zrelé. Takýto zväzok by nevytváral podmienky pre vytvorenie harmonického, trvalého životného spoločenstva. Okrem tehotenstva snúbenice /ktoré spravidla býva dôvodom podania návrhu/ je potrebné skúmať dĺžku trvania vzťahu, telesnú a duševnú vyspelosť, majetkové pomery, vzťah k práci, zodpovednosť, je potrebné zaoberať sa otázkou, ako bude schopná manželstvom založená rodina v budúcnosti plniť svoje funkcie - biologickú, ekonomickú i výchovnú. Tiež je potrebné skúmať bytovú otázku pre potreby rodiny. Na vydanie rozhodnutia, ktorým sa povoľuje manželstvo, nie je právny nárok. Pre také rozhodnutie musí existovať predpoklad, že manželstvo bude schopné vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo. Dôvodom zamietnutia návrhu je aj prípad, kedy u niektorého zo snúbencov je zistené vážnejšie morálne narušenie.

10. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 8. 9. 2016 č. k. 16P 85/2016-24, právoplatným dňom 8. 9. 2016, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo rodičom maloletej uložené maloleťu F. odovzdať do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Reedukačného centra W., výkon rozhodnutia prebieha pod číslom 11Em 2/2016. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia je skutočnosť, že rodičia maloletej jej výchovu nezvládajú, spolupráca so školou a príprava na vyučovanie sú slabé. Maloletá je z dôvodov výchovných problémov riešená na oddelení kolízneho opatrovníka od r. 2012, výchovný dohľad ani odborné poradenstvo nevedli k náprave. Maloletá nerešpektuje rodičov, starú matku, nepokračuje v štúdiu. Počas úteku z domu otehotnela. Rodičia maloletej si nemôžu jej dieťa zveriť do starostlivosti, nakoľko sú zamestnaní a matka má ďalšie dve deti. Maloletá začala žiť predčasným pohlavným životom, je potrebné pre ňu zabezpečiť jej prostredie, kde sa naučí postarať sa o dieťa.

11. V danom prípade súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre udelenie povolenia uzavrieť manželstvo maloletej. Výchova samotnej maloletej je narušená, túto nezvládali ani rodičia a za účelom nápravy bolo neodkladným opatrením nariadené jej umiestnenie v reedukačnom zariadení, ktoré je určené i na starostlivosť o dieťa, ktoré maloletá očakáva. Rodina maloletej je dlhodobo sledovaná, žiadne výchovné opatrenia doposiaľ nevedli k náprave. Návrh v tomto konaní sa s poukazom na dané okolnosti javí ako účelový. Navrhovateľka je tehotná od júna 2016, návrh na povolenie uzavrieť manželstvo podala až po nariadení neodkladného opatrenia a jeho výkonu. Z toho vyplýva účelovosť návrhu. Bez ohľadu na túto skutočnosť má súd za to, že návrhu nie je možné vyhovieť. V zmysle citovaného ustanovenia zákona sa má jednať o výnimočné prípady, kedy súd takému návrhu vyhovie, nejde o pravidlo ani povinnosť súdu. Pre kladné rozhodnutie o návrhu musí byť zistené, že obaja snúbenci, teda i maloletá, svojou telesnou a duševnou vyspelosťou, svojím doterajším životom, povahovým vlastnostiam, dávať záruku, že ich manželstvo bude plniť svoje funkcie, nepostačuje tehotenstvo navrhovateľky. Pokiaľ maloletá nezvláda svoje správanie, nevedie riadny spôsob života /príprava na budúce povolanie, riadne štúdium, rešpekt pred rodičmi a ostatnými blízkymi osobami/, nie je záruka riadneho prístupu ani po uzavretí manželstva a vytvorenia zdravého rodinného prostredia bez toho, aby sa maloletá za pomoci odborného prostredia začala správať zodpovedne a pripravila sa aj na starostlivosť o dieťa. Uzavretím manželstva nie je možné preniesť vlastnú zodpovednosť na ďalšiu osobu a povolenie uzavrieť manželstvo neodstráni nedostatky vo výchove a správaní sa maloletej. Ako bolo uvedené, dôvodom zamietnutia návrhu je spravidla prípad, kedy u niektorého zo snúbencov je zistené vážnejšie morálne narušenie. O taký prípad sa u navrhovateľky jedná. Doterajším spôsobom života nepreukázala pripravenosť na manželstvo a zodpovedné materstvo, ktoré by bez pomoci dokázala vykonávať. Z výpovede maloletej i jej matky je zrejmé nekritickosť k vlastnému správaniu, z ktorého obviňuje výhradne tretie osoby a okolie bez známok sebareflexie. Tvrdenie, že u navrhovateľky došlo k zmenám správania v dôsledku tehotenstva, môže byť sčasti pravdivé, nemožno však konštatovať, že došlo k takej zmene osobnosti, zodpovednosti a vzťahu k samej sebe a svojmu okoliu, že by bola daná záruka na riadny trvalý vzťah a starostlivosť o dieťa /i tu odkazuje maloletá na pomoc širšej rodiny/. Je nepochybné, že maloletá opustila školu, do ktorej i tak riadne nechodila, vzdelanie si mieni doplniť až po odrastení dieťaťa /teda nie je pripravená ani ekonomicky na manželstvo a spolieha sa opakovane na pomoc iných osôb/, utekala z domu, počas úteku i otehotnela, začala predčasne žiť pohlavným životom, v minulosti požívala omamné a návykové látky /sama navrhovateľka hovorila o skrate a „nervoch“/, teda sa jedná o zásadné výchovné nedostatky a poruchy osobnosti a správania ako takého, ktoré nasvedčujú nezrelosti navrhovateľky a jej nepripravenosti na manželstvo. Nie je možné konštatovať vytvorenie riadneho, vhodného a zdravého rodinného prostredia a nevyhnutnosť uzavrieť manželstvo pred narodením dieťaťa.

12. Súd sa stotožňuje i s názorom kolízneho opatrovníka, že umiestnenie maloletej v reedukačnom zariadení bude na jej prospech a v konečnom dôsledku i na prospech jej dieťaťa, keď maloletá si osvojí riadne návyky v starostlivosti o seba, samostatnosti a tiež v starostlivosti o dieťa. Jedná sa o dočasný stav, ktorý bude na prospech maloletej a sám osebe nemá za následok vyrastanie dieťaťa bez otca, ako to tvrdí navrhovateľka. Návrh je teda potrebné považovať za predčasný a ako bolo uvedené, účelový v snahe vyhnúť sa pobytu v zariadení určenom i pre tehotné matky, resp. matky s dieťaťom. Ako bolo uvedené, povolenie uzavrieť manželstvo je výnimočné v zmysle citovaného ustanovenia zákona a pre kladné rozhodnutie musia byť splnené vyššie uvedené podmienky.

13. Z uvedených dôvodov súd návrh zamietol.

14. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 C. s. p., v zmysle ktorého Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.